

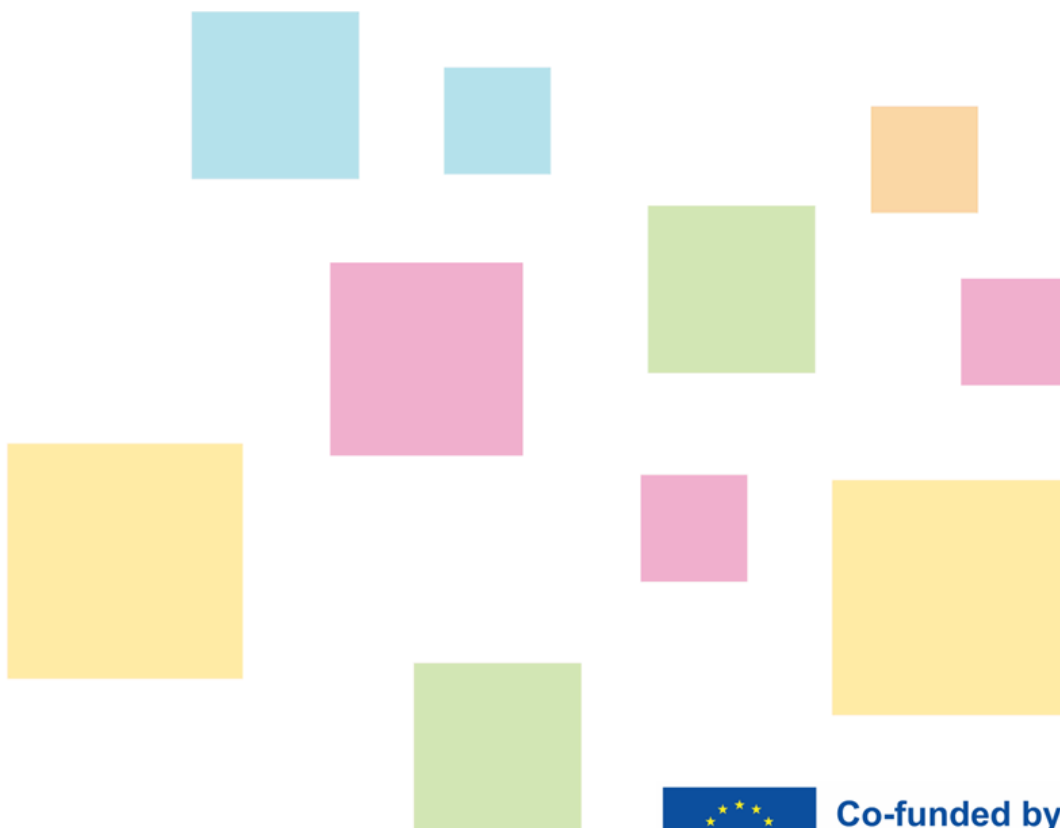
Erasmus+

PROJECT:

Обучителен модул 5:
Повишаване на
емоционалната
интелигентност за учители,
работещи с деца от ромски
произход

PAL LAB

Co-funded by
the European Union

Съдържание

<u>Обучителен модул 5: Повишаване на емоционалната интелигентност за учители, работещи с деца от ромски произход.....</u>	<u>2</u>
1. Част I: Въведение в емоционалната интелигентност.....	3
1.1. Определение и компоненти на емоционалната интелигентност.....	3
1.2. Значение на емоционалната интелигентност в преподаването и ученето.....	4
1.3. Въздействие на емоционалната интелигентност върху успеха на учениците, особено на децата от ромски произход.....	5
2. Част II: Обучителен модул 5.2.: Разбиране на ромската общност.....	7
2.1. Въведение.....	7
2.2. Предизвикателства и пречки пред ромските деца в образованието.....	8
2.3. Стереотипи и погрешни схващания за ромските деца.....	9
3. Част III: Развиване на самосъзнание и саморегулация.....	10
3.1. Техники за ефективно разпознаване и управление на емоциите.....	11
3.2. Стратегии за управление на стреса за учители, работещи с различни групи ученици.....	11
3.3. Рефлексивни практики за подобряване на личното и професионалното израстване.....	12
4. Част IV: Изграждане на емпатия и междуличностни умения.....	15
5. Част V: Насърчаване на емоционалната интелигентност в класната стая.....	18
Източници.....	20

Този документ е създаден в рамките на проект „Педагогически подходи за повишаване на квалификацията на учители, медиатори и експерти, работещи с ромски деца и младежи - равни възможности и намаляване на преждевременното напускане на училище“, финансиран от Европейския съюз с договор N 2022-1-RO01-KA220-SCH- 000086373.

Изразените възгледи и мнения обаче са единствено на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или на Изпълнителната агенция за европейско образование и култура (ЕАСЕА). Нито Европейският съюз, нито ЕАСЕА могат да бъдат държани отговорни за тях.

Обучителен модул 5: Повишаване на емоционалната интелигентност за учители, работещи с деца от ромски произход

1. Част 1: Въведение в емоционалната интелигентност

Въведение в емоционалната интелигентност - 60 минути теория и дискусия

1.1.Определение и компоненти на емоционалната интелигентност

След популяризирането си в началото на 90-те години на миналия век емоционалната интелигентност (ЕИ) се превърна в значим конструкт в съвременната психология, като привлече вниманието на академичната и образователната общност, на търговския свят и на широката общественост. ЕИ често е по-лесно да се разпознае на практика, отколкото да се дефинира теоретично. Това качество се проявява при лидерите, които могат да формулират визията на своите последователи, учителите, които вдъхновяват и най-непокорното дете, и професионалистите в ролята на грижещи се, които облекчават психическото страдание.

Очевидната видимост на емоционалната компетентност предполага, че подобряването на ЕИ може да послужи като бързо решение на различни проблеми в личните взаимоотношения, работната среда и образователната среда. По-високата ЕИ се разглежда като потенциално решение за справяне със стреса на работното място, постигане на академичен успех, подобряване на личните взаимоотношения и преодоляване на много други житейски предизвикателства. Следователно обучението по ЕИ на работното място, в училищата и в клиниките за психично здраве се възприема като жизнеспособен и ценен подход за справяне с широк кръг от индивидуални, общностни, национални и глобални нужди (Zeidner & Matthews, 2018).

Предложени модели на емоционалната интелигентност

Faltas (2017) разглежда три основни модела на емоционална интелигентност (ЕИ), разработени на базата на обширни изследвания и научни проучвания. Тези модели са:

1. Моделът за ефективност на ЕИ на Гоулман
2. Модел на компетентностите на ЕИ на Бар-Он
3. Модел на способностите на ЕИ на Майер, Саловей и Карузо

Нека разгледаме по-подробно всеки от тези модели:

1. Моделът за ефективност на ЕИ на Гоулман

Преглед:

Моделът на Даниел Гоулман концептуализира ЕИ като набор от умения и компетенции, които се фокусират върху четири ключови способности: самоосъзнаване, самоуправление, социална осъзнатост и управление на взаимоотношенията. Тези способности са в основата на 12 субскали.

Четирите способности и субскали:

Самосъзнание - Самоуправление - Социална осведоменост - Управление на взаимоотношенията:

Приложение:

Моделът на Големан е особено полезен в организационна среда, като подчертава как компетенциите на ЕИ могат да подобрят представянето, лидерството и екипната динамика.

2. Модел на компетентностите на ЕИ на Бар-Он

Преглед:

Моделът на Реувен Бар-Он разглежда ЕИ като система от взаимосвързани поведения, произтичащи от емоционални и социални компетентности. Тези компетентности влияят върху човешкото представяне и поведение.

Петте скали и субскали:

- Самовъзприемане - Самоизразяване - Междуличностни отношения- Вземане на решения-
Управление на стреса:

Приложение:

Моделът на Бар-Он е всеобхватен и свързва компетенциите на ЕИ с представянето и поведението в различни области на живота, включително личното благополучие и професионалната ефективност.

3. Модел на способностите на ЕИ на Майер, Саловей и Карузо

Преглед:

Моделът на Джон Майер, Питър Саловей и Дейвид Карузо набляга на когнитивните компоненти на ЕИ, описвайки я като набор от способности, свързани с обработката и управлението на емоционална информация.

Моделът на четирите клона:

- Възприемане на емоциите - Използване на емоциите за улесняване на мисленето - Разбиране на емоциите - Управление на емоциите.

Приложение:

Този модел често се използва в академичните и изследователските среди, тъй като акцентира върху измеримите когнитивни способности, свързани с ЕИ. Той осигурява рамка за разбиране на това как емоциите влияят върху мисленето и поведението.

Заклучение

Трите модела на ЕИ - Моделът на представянето на Големан, Моделът на компетенциите на Бар-Он и Моделът на способностите на Майер, Саловей и Карузо - предлагат различни гледни точки за това как може да се разбира и прилага емоционалната интелигентност. Моделът на Големан се фокусира върху практическите умения и компетенции на работното място, моделът на Бар-Он свързва емоционалното и социалното поведение с цялостното представяне, а моделът на Майер, Саловей и Карузо подчертава когнитивните процеси, свързани с разбирането и управлението на емоциите.

Разбирането на тези модели може да помогне на педагозите, особено на тези, които работят с ромски деца, да повишат емоционалната си интелигентност, за да създадат по-подкрепяща и приобщаваща образователна среда. Като интегрират елементи от всеки модел, учителите могат да разработят цялостен подход към ЕИ, който да е насочен към самоосъзнаването, емпатията, социалните умения и емоционалната регулация, като по този начин насърчават по-добрите взаимоотношения и по-ефективните стратегии за преподаване.

1.2. Значение на емоционалната интелигентност в преподаването и ученето

Повишаване на емоционалната интелигентност на учителите, работещи с деца от ромски произход

Като се имат предвид уникалните предизвикателства, пред които са изправени ромските деца, повишаването на ЕИ сред учителите е от решаващо значение за създаването на приобщаваща и

подкрепяща учебна среда. Ето няколко стратегии за повишаване на ЕИ на учителите, работещи с ромски деца:

1. Самосъзнание и размисъл

Насърчаването на учителите да развиват самосъзнание им помага да разберат собствените си емоции и предразсъдъци, което е от съществено значение при работата с ученици от различни култури.

2. Развитие на емпатията

Емпатията е от основно значение за разбирането и посрещането на нуждите на ромските деца.

3. Усъвършенстване на социалните умения

4. Регулиране на емоциите

5. Създаване на приобщаваща среда в класната стая

6. Постоянно професионално развитие

1.3. Въздействие на емоционалната интелигентност върху успеха на учениците, особено на децата от ромски произход

Емоционалната интелигентност (ЕИ) играе решаваща роля за академичния и личния успех на учениците. Това е от особено значение за ромските деца, които често са изправени пред уникални предизвикателства поради социално изключване, дискриминация и културни различия. Повишаването на ЕИ както при учениците, така и при учителите може да доведе до по-приобщаваща, подкрепяща и ефективна образователна среда. Ето как ЕИ влияе върху успеха на учениците, с акцент върху ромските деца:

1. Подобро академично представяне

2. Усъвършенстване на социалните умения

3. По-добро емоционално и психическо здраве

4. Намаляване на поведенческите проблеми

5. Културна чувствителност и приобщаване

Стратегии за подобряване на ЕИ в подкрепа на ромските деца

1. Професионално развитие за учители

Обучението на учителите по ЕИ може да окаже значително влияние върху способността им да оказват подкрепа на ромските ученици.

- Културна компетентност - Емоционално регулиране - Обучение по емпатия

2. Учебна програма за ученици с ЕИ

Интегрирането на ЕИ в учебната програма може да помогне на ромските деца да развият основни емоционални и социални умения.

- Социално-емоционално обучение (SEL) - Партньорско наставничество - Включващи дейности

3. Участие на семейството и общността

Ангажирането на семействата и общностите е от решаващо значение за цялостното развитие на ромските деца.

- Семинари за родители - Събития в общността - Мрежи за подкрепа

Заклучение

Емоционалната интелигентност оказва значително влияние върху успеха на всички ученици, особено на тези от маргинализирани общности като ромите. Чрез повишаване на ЕИ както при учителите, така и при учениците, училищата могат да създадат по-приобщаваща, подкрепяща и ефективна учебна среда. Това води до по-добри академични резултати, подобрени социални умения, повишено емоционално благополучие и намаляване на поведенческите проблеми, което в крайна сметка допринася за цялостния успех и благополучие на ромските деца. Укрепването на ЕИ при учителите, работещи с ромски деца, е от ключово значение за създаването на приобщаваща и подкрепяща образователна среда. Като се фокусират върху самоосъзнаването, емпатията, социалните умения, емоционалната регулация и приобщаващите практики, учителите могат по-добре да подкрепят разнообразните нужди на своите ученици. Непрекъснатото професионално развитие гарантира, че учителите остават подготвени да се справят с променящите се предизвикателства в техните класни стаи.

2. Част II: Обучителен модул 5.2.: Разбиране на ромската общност

2. Разбиране на ромската общност - 60 минути дискусия под ръководството на учител

- Предизвикателства и пречки, пред които са изправени ромските деца в образованието
- Стереотипи и погрешни схващания, свързани с ромските деца

2.1. Въведение

Ромите обикновено идентифицират себе си и един друг въз основа на външните белези на езика, външния вид (по-специално облеклото на жените) и професиите (по-специално професиите на мъжете). Вътрешните характеристики като обичаи, практики и нагласи представляват допълнителни идентификационни характеристики, но е по-вероятно да варират сред различните групи. Някои аспекти на езика, облеклото и професиите също могат да се различават. Следователно, когато се обсъжда толкова разпръснато население като ромите, е от съществено значение да се разгледа вътрешното разнообразие, както и сходствата. Не всички ромски популации използват думата "роми" за обозначаване на своята етническа група, но тази дума обикновено се появява в една или друга производна или в наименованието на езика, говорен от групата (romanés, romanèh, roman, romacilikanés и т.н.), или в термините, използвани в рамките на групата за обозначаване на "съпруг и съпруга" (rom и romni). По този начин можем да определим границите на населението, което може да се нарече колективно роми или ромско.

Ромското общество се основава на групата на близките роднини, които в повечето традиционни ромски общности образуват едно домакинство. В уседналите общности членовете на разширеното семейство живеят заедно. В пътуващите общности разширените семейства пътуват заедно и споделят местата за почивка. Независимо от вида на жилището, разширеното семейство е единицата, в която се споделят ресурсите, организира се работата и се приготвя и споделя храната. Типичната семейна единица включва главата на семейството и неговата съпруга, техните женени синове и снахи (boŕja) с техните деца, както и неженени синове и дъщери, а понякога и разведени или овдовели дъщери, които се връщат в родителското домакинство.

Освен към разширената роднинска група, повечето роми се идентифицират като принадлежащи към "нация" или специфична етническа подгрупа. Това включва роднински групи, които могат да бъдат или да не бъдат пряко свързани, но имат общи външни белези, като например специфична разновидност на ромския език, специфичен начин на обличане, като например вида на забрадката или престилката, дължината и стила на полата и прическата при жените или стила на шапката и наличието и стила на мустаците при мъжете. "Нацията" или етническата подгрупа често споделя традиционен регион на заселване или произход, както и типичен профил на професиите и занаятите. В Югоизточна Европа етническите подгрупи са склонни да извеждат имената си от своя традиционен или исторически занаят. Понякога имената на групите произлизат от региона на заселване или от религията, приета от групата.

Членовете на дадена етническа подгрупа или "нация" обикновено се женят помежду си. Те имат общи обичаи, свързани с важни събития от жизнения цикъл, като раждане, сватба и погребение, както и празници, и често споделят ценности, нагласи и мода в различни области. Етническите подгрупи обикновено споделят един и същ вид лидерство и структури за решаване на конфликти. Членовете на етническата подгрупа трябва да присъстват на погребенията на други членове, дори и да не са познавали лично починалия или неговото близко семейство (Matras, 2002 г.).

2.2. Предизвикателства и пречки пред ромските деца в образованието

Много роми говорят един от многото ромски диалекти като първи език и обикновено говорят езика на страната си на произход като втори език (например полски, словашки или румънски). Речниковият запас на втория език може да бъде ограничен в зависимост от нивото на образование. Културните правила и табута могат да означават, че ромите не разполагат с лексика, свързана със здравето, душевното състояние и изразяването на чувства. Равнището на образователните постижения в ромските общности като цяло е ниско (често в резултат на дискриминация в училищата) и много възрастни роми са неграмотни.

Ромските деца са изправени пред значителни предизвикателства в образователния си път, включително бедност, изолация, сегрегация, ранни бракове, неграмотност и липса на образователна осведоменост сред родителите. Освен това стереотипите, свързани с ромската култура, като мръсотия, мързел и изостаналост, изострят тези проблеми. Вследствие на това учителите, които не са роми, често демонстрират по-ниска ангажираност и мотивация, когато работят с ромски деца, което води до по-нисък стандарт на образование за тези ученици (Kirilova & Repaire, 2003; Gažovičová, 2015).

Повишаването на емоционалната интелигентност (ЕИ) както сред учителите, така и сред учениците от ромски произход може да изиграе ключова роля за преодоляване на тези предизвикателства и за насърчаване на по-приобщаваща и подкрепяща образователна среда.

Ето едно задълбочено проучване на това как ЕИ може да бъде използвана в подкрепа на успеха на ромските деца.

Ключови стратегии за подобряване на ЕИ за подкрепа на ромските деца

1. Професионално развитие за учители

- Обучение за културна компетентност - Техники за регулиране на емоциите - Дейности за изграждане на емпатия

2. Развиване на ЕИ у учениците

- Програми за социално-емоционално обучение (SEL) - Наставничество от връстници и групи за подкрепа - Извънкласни дейности

3. Участието на семейството и общността

- Семинари за родители и подкрепа - Ангажираност на общността - Образователни ресурси

Справяне с конкретни предизвикателства

1. Бедност и икономически затруднения

- Осигуряване на ресурси - Програми за финансова подкрепа

2. Сегрегация и изолация

- Приобщаващи политики - Обучение за борба с дискриминацията

3. Ранни бракове и раждания

- Сексуално образование и здравна осведоменост - Услуги по поддръжка

Заклучение

Повишаването на емоционалната интелигентност както при учителите, така и при учениците е от решаващо значение за справяне с уникалните предизвикателства, пред които са изправени ромските деца. Като се фокусират върху културната компетентност, емпатията, социално-емоционалното

обучение и ангажираността на общността, преподавателите могат да създадат по-подкрепяща и приобщаваща образователна среда. Това, от своя страна, може да доведе до подобряване на академичните резултати, по-добри социални умения, засилено емоционално благополучие и по-висок образователен стандарт за ромските деца. Преодоляването на бариерите, свързани с бедността, сегрегацията и дискриминацията, чрез развитието на ЕИ може да проправи пътя към успеха и благосъстоянието на ромските ученици, като им помогне да разгърнат пълния си потенциал.

2.3. Стереотипи и погрешни схващания за ромските деца

Децата от ромски произход често са изправени пред значителни пречки пред образованието, включително:

Бедност и лоши условия на живот - Изолиране и сегрегация - Културни бариери - Ранни бракове и раждания - Стереотипи и предрасъдъци:

Преодоляване на погрешни схващания и стереотипи от гледна точка на лицата от ромски произход

Лицата от ромски произход изразяват потисничеството, с което се сблъскват, поради стереотипи като "мръсни, мързеливи, миризливи" и склонност към престъпно поведение. Тези стереотипи оказват значително влияние върху ежедневието им и допринасят за тяхната маргинализация. Участниците от ромски произход предполагат, че засиленото обучение за тяхната история, култура и уникални нужди, провеждано в партньорство с членовете на общността, е от съществено значение за развенчаването на тези митове (Walsh & Krieg, 2007).

От гледна точка на доставчиците на услуги

Доставчиците на услуги често имат негативни стереотипи за ромите, като ги смятат за неинтегрирани, склонни към престъпност и неподатливи на образование. Тези погрешни схващания се засилват от липсата на точна информация и личен опит. Някои от доставчиците на услуги признават трудността и болезнеността на тези стереотипи, докато други ги засилват чрез взаимодействието си с ромската общност (Walsh & Krieg, 2007)..

3. Част III: Развиване на самосъзнание и саморегулация

3. Развиване на самосъзнание и саморегулация

Въведение

Развиването на самосъзнание и саморегулация са изключително важни умения, които допринасят значително за личния и професионалния успех. Тези умения помагат на хората да разбират по-добре себе си, да управляват ефективно емоциите си и да постигат целите си. Ето стратегии за повишаване на самосъзнанието и саморегулацията:

Стратегии за развиване на самосъзнание

1. Самоанализ
2. Потърсете обратна връзка:
3. Осъзнатост и медитация:
4. Водете си дневник:
5. Оценки на личността:

Стратегии за развиване на саморегулация

1. Поставяне на цели и планиране:
 - Поставяйте си ясни, постижими краткосрочни и дългосрочни цели.
 - Създайте подробни планове за действие за постигане на тези цели и следете напредъка си.
2. Управление на времето:
 - Определяйте приоритетите на задачите и управлявайте времето си ефективно, за да избегнете отлагането.
 - Използвайте инструменти като календари, списъци със задачи и техники за блокиране на времето.
3. Емоционално регулиране:
 - Научете техники за справяне със стреса и негативните емоции, като например дълбоко дишане, прогресивна мускулна релаксация или осъзнатост.
 - Упражнявайте се да запазвате спокойствие и самообладание в трудни ситуации.
4. Самодисциплина:
 - Разработете рутинни процедури и се придържайте към тях последователно.
 - Използвайте техники за самонаблюдение, за да следите напредъка си и да се отчитате.
5. Решаване на проблеми и вземане на решения:
 - Усъвършенствайте уменията си за решаване на проблеми, като упражнявате критично мислене и намиране на решения с помощта на брейнсторминг.
 - Вземайте информирани решения, като преценявате плюсовете и минусите и обмисляте потенциалните резултати.

Практически приложения

- Ежедневно водене на дневник: Записвайте ежедневните си преживявания, емоции и размисли, за да подобрите самосъзнанието и саморегулацията си.

- Практики за осъзнатост: Включете се в упражненията за осъзнатост като осъзнато дишане или сканиране на тялото, за да подобрите осъзнаването на настоящия момент.
- Обратна връзка: Редовно искайте и реагирайте на обратна връзка от другите, за да получите външна гледна точка за поведението и напредъка си.
- Курсове за личностно развитие: Посещавайте семинари или курсове за личностно развитие, емоционална интелигентност и управление на времето.
- Рутинни прегледи: Периодично преглеждайте целите, плановете и рутинните си дейности, за да се уверите, че те съответстват на вашите ценности, и ги коригирайте, ако е необходимо.

Развиването на самосъзнание и саморегулация изисква постоянни усилия и практика. Чрез прилагането на тези стратегии можете да подобрите способността си да разбирате и управлявате себе си, което ще доведе до подобряване на благосъстоянието и успеха в различни аспекти на живота ви.

3.1. Техники за ефективно разпознаване и управление на емоциите

Основни емоционални умения за мениджъри, Ръководителите на човешки ресурси по света са подложени на силен натиск да съгласуват своите действия и инвестиции с бизнес стратегиите и да демонстрират значима възвръщаемост на инвестициите. По този начин повишаването на талантите и уменията и управлението им направиха необходимо мениджърите да придобият определени емоционални умения, за да бъдат звезди за успех в професионалния живот. Емоционалният коефициент (EQ) обхваща два аспекта на интелигентността:

Разбиране на себе си, на своите цели, намерения, реакции, поведение и всичко останало. Разбиране на другите и техните чувства

Гоулман идентифицира петте "области на EQ" като:

1. Познаване на емоциите си.
2. Управление на собствените емоции.
3. Самомотивация
4. Разпознаване и разбиране на емоциите на другите хора.
5. Управление на взаимоотношенията, т.е. управление на емоциите на другите.

3.2. Стратегии за управление на стреса за учители, работещи с различни групи ученици

Учителите, работещи с различни групи ученици, са изправени пред уникални предизвикателства, които могат да доведат до значителен стрес. Овладяването на този стрес е от решаващо значение за поддържане на тяхното благосъстояние и ефективност в класната стая. Ето някои стратегии за справяне със стреса, специално разработени за учителите в тези среди:

1. Културна компетентност и осведоменост
2. Ефективна комуникация
3. Управление на класната стая
4. Грижа за себе си и благополучие
5. Управление на времето
6. Професионална подкрепа
7. Осъзнатост и техники за релаксация

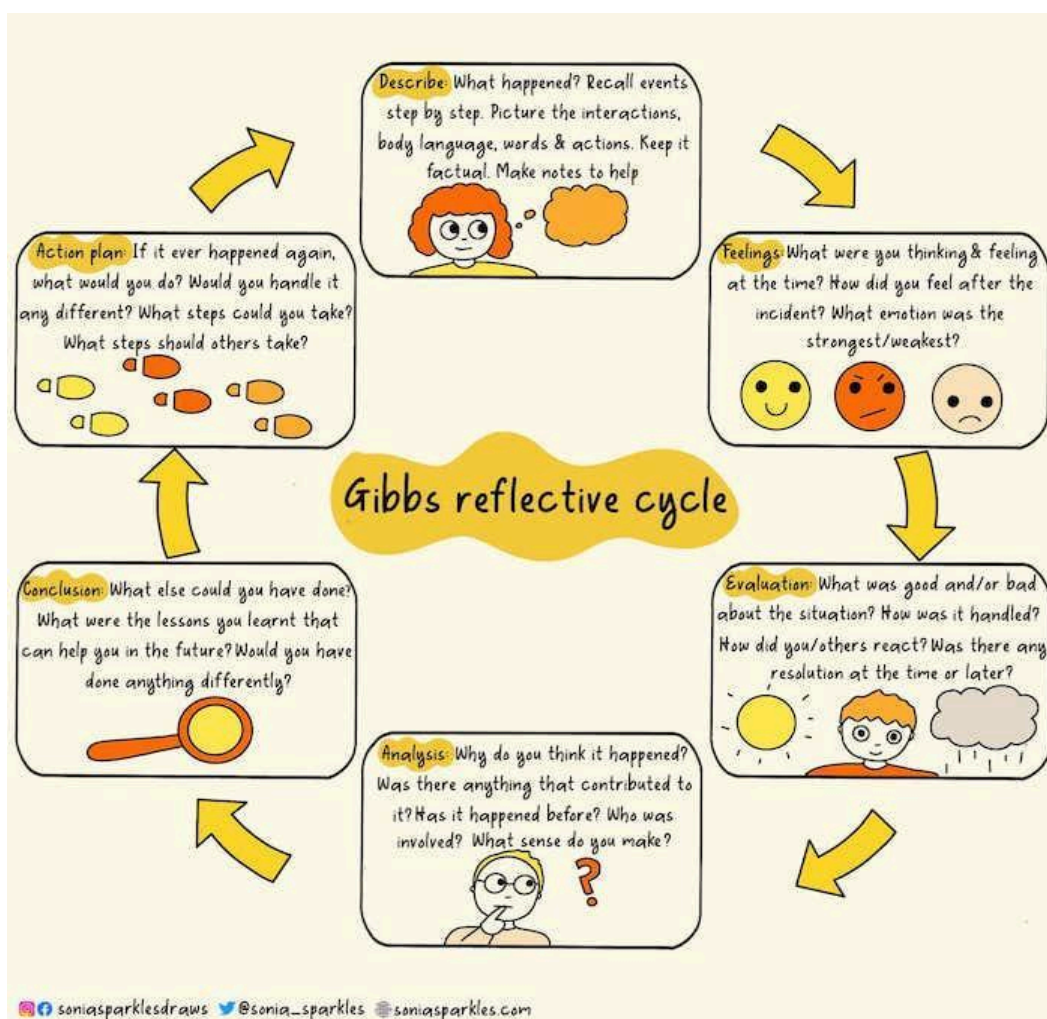
8. Професионално развитие

9. Гъвкави и адаптивни методи на преподаване

10. Участие на общността и родителите

3.3.Рефлексивни практики за подобряване на личното и професионалното израстване

Най-добрият пример за този раздел е "Цикълът на рефлексия на Гибс", който наистина е добре познат модел за рефлексия, разработен от Греъм Гибс през 1988 г. в Оксфордската политехника (сега Оксфордски университет "Брукс"). Той осигурява структуриран подход за систематично осмисляне на фазите на даден опит или дейност, което го прави ефективен инструмент за учене и личностно развитие. Моделът се състои от шест етапа:

1. Описание:

- Какво се случи?
- Представете подробно фактическо описание на преживяването.
- Съсредоточете се върху ключовите елементи, без да анализирате или тълкувате събитието.

2. Чувства:

- Какво си мислехте и какво чувствахте?
- Обмислете емоциите и мислите, които сте изпитали по време на събитието.

- Помислете как тези емоции са повлияли на поведението и реакциите ви.

3. Оценка:

- Какво беше доброто и лошото в преживяването?
- Преценете какво се е получило добре и какво не.
- Анализирайте положителните и отрицателните аспекти, без да правите оценки.

4. Анализ:

- Какъв смисъл може да има ситуацията?
- Проучете защо нещата са се случили по този начин.
 - Потърсете модели или теми и разгледайте различни гледни точки, за да разберете по-добре ситуацията.

5. Заключение:

- Какво друго бихте могли да направите?
- Обмислете какво сте научили от опита.
 - Разгледайте алтернативни действия и резултати, като определите какво бихте могли да направите по различен начин следващия път.

6. План за действие:

- Ако това се повтори, какво бихте направили?
- Разработете план за бъдещи ситуации.

Определете стъпките, които можете да предприемете, за да подобрите или промените подхода си.

<https://youtu.be/-gbczr0lRf4?si=MNj8DRzhI9xoGelN>

Прилагане на рефлексивния цикъл на Гибс

Рефлексивният цикъл на Гибс може да се прилага в различни области, като здравеопазване, образование и управление, за да се подобри професионалното и личностното развитие. Ето как той може да се използва в различни контексти:

В областта на здравеопазването:

- Сценарий: Медицинска сестра разсъждава върху предизвикателно взаимодействие с пациент.
 - Описание: Опишете конкретното взаимодействие, включително състоянието на пациента и действията на медицинската сестра.
 - Чувства: Отразете емоциите на медицинската сестра по време на взаимодействието (напр. стрес, съпричастност).
 - Оценка: Преценете кои аспекти на взаимодействието са били изпълнени добре и кои е можело да бъдат подобрени.
 - Анализ: Проучете причините за поведението на пациента и реакциите на медицинската сестра.
 - Заключение: Идентифицирайте научените уроци за комуникацията и грижите за пациентите.

- План за действие: Разработване на стратегии за по-ефективно управление на подобни ситуации в бъдеще.

В областта на образованието:

- Сценарий: Учител разсъждава върху урок, който не е минал по план.

- Описание: Опишете урока, като включите целите, дейностите и отговорите на учениците.

- Чувства: Емоциите на учителя по време на урока (напр. разочарование, объркване).

- Оценка: Преценете кои части от урока са били успешни и кои не.

- Анализ: Анализирайте защо някои дейности не са били успешни и как са се отразили на ученето на учениците.

- Заключение: Определете какво е можело да се направи по различен начин, за да се постигнат по-добри резултати.

- План за действие: Планирайте корекции в бъдещите уроци, за да подобрите ангажираността и разбирането на учениците.

В управлението:

- Сценарий: Ръководител разсъждава върху екипен проект, който е пропуснал крайните срокове.

- Описание: Опишете проекта, включително основните задачи, членовете на екипа и крайните срокове.

- Чувства: Разгледайте емоциите на мениджъра по време на проекта (напр. стрес, разочарование).

- Оценка: Оценете кои аспекти на управлението на проекта са били ефективни и кои не.

- Анализ: Анализирайте причините за пропуснатите срокове и динамиката на екипа.

- Заключение: Идентифицирайте научените уроци относно управлението на проекта и координацията на екипа.

- План за действие: Разработване на стратегии за по-добро управление на времето и комуникация при бъдещи проекти.

Като следват цикъла на Гибс, хората могат систематично да обмислят своя опит, което води до непрекъснато усъвършенстване и професионално израстване. Този структуриран процес на рефлексия помага за разбирането на сложни ситуации, за извличането на поуки от тях и за прилагането на тези прозрения в бъдещи сценарии

4. Част IV: Изграждане на емпатия и междуличностни умения

Въведение

Емпатията и междуличностните умения са критични компоненти на емоционалната интелигентност (ЕИ), които могат значително да подобрят образователния опит и резултатите на ромските деца. Развиването на тези умения както у учителите, така и у учениците е от съществено значение за създаването на приобщаваща и подкрепяща учебна среда. Тук са представени стратегии за изграждане на емпатия и междуличностни умения в образователната среда.

За учители

1. Обучение за културна компетентност

- Разбиране на ромската култура: Учителите трябва да бъдат обучени за историята, културата и уникалните предизвикателства, пред които са изправени ромските общности. Това включва запознаване с техните традиции, ценности и социално-икономическите трудности, с които те често се сблъскват.

- Работни срещи и семинари: Провеждане на редовни работни срещи и семинари с участието на ромски лектори и експерти в областта на културата, за да се предостави информация от първа ръка и да се насърчи по-задълбоченото разбиране на живота на ромите.

2. Упражнения за емпатия

- Дейности за формиране на перспектива: Включете учителите в дейности, които изискват от тях да разглеждат ситуацията от гледната точка на ромските ученици. Ролевите игри могат да помогнат на учителите да разберат емоционалните и социалните предизвикателства, пред които са изправени техните ученици.

- Рефлексивни практики: Насърчаване на учителите да размишляват върху собствените си предрасъдъци и опит чрез водене на дневник или групови дискусии, като насърчават самосъзнанието и съпричастността към ромските ученици.

3. Умения за ефективна комуникация

- Активно слушане: Обучете учителите да практикуват активно слушане, като гарантират, че напълно разбират и потвърждават преживяванията и чувствата на своите ученици от ромски произход.

- Невербална комуникация: Подчертайте значението на невербалната комуникация, като например поддържане на визуален контакт и използване на език на тялото, който изразява уважение и разбиране.

4. Приобщаващи практики на преподаване

- Учене в сътрудничество: Прилагане на стратегии за съвместно учене, които насърчават ромските ученици да работят със свои връстници, като насърчават взаимното уважение и разбиране.

- Учебна програма, съобразена с културните особености: Интегрирайте ромската култура и история в учебната програма, за да направите обучението по-подходящо и приобщаващо за ромските ученици.

За студенти

1. Програми за социално-емоционално обучение (SEL)

- Самосъзнание и самоуправление: Научете ромските ученици да разпознават и управляват собствените си емоции чрез SEL програми, които се фокусират върху техники за самоосъзнаване и саморегулиране.

- Социална осведоменост и умения за взаимоотношения: Включете уроци, които насърчават съпричастността, сътрудничеството и ефективната комуникация между учениците. Дейности като групови проекти и наставничество от връстници могат да подобрят тези умения.

2. Системи за взаимопомощ

- Програми за наставничество на връстници: Свържете ромските ученици с подкрепящи ги връстници, които могат да им осигурят напътствия, приятелство и академична помощ. Тези програми помагат за изграждане на чувство за принадлежност и общност.

- Групи за подкрепа: Създаване на групи за подкрепа, в които учениците от ромски произход могат да споделят своя опит и предизвикателства в безопасна и подкрепяща среда, като насърчават съпричастността и солидарността между участниците.

3. Извънкласни дейности

- Приобщаващи клубове и отбори: Насърчавайте учениците от ромски произход да участват в извънкласни дейности, като например спортни отбори, театрални клубове и художествени групи. Тези дейности предоставят възможности за социално взаимодействие и изграждане на умения в извънакадемична среда.

- Проекти за служба на общността: Включете учениците в общественополезни проекти, които насърчават работата в екип, съпричастността и чувството за социална отговорност.

За родителите и общността

1. Участие на родителите

- Семинари за родители: Организиране на семинари за обучение на ромски родители относно значението на емоционалната интелигентност и как могат да подкрепят емоционалното и социалното развитие на децата си.

- Срещи между родители и учители: Насърчаване на редовната и открита комуникация между учителите и родителите на ромите, за да се осигури съвместен подход към образованието на техните деца.

2. Ангажираност на общността

- Културни тържества: Провеждане на културни събития, които отбелязват ромското наследство и насърчават разбирането и признателността сред по-широката училищна общност.

- Партньорства с ромски организации: Сътрудничество с местни ромски организации за осигуряване на ресурси и подкрепа за ромските ученици и техните семейства (Ratka, 2008).

Изпълнение и мониторинг

1. Професионално развитие

- Текущо обучение: Уверете се, че обучението на учителите по емпатия и междуличностни умения е постоянно, с редовни опреснителни курсове и актуализации на най-добрите практики.

- Програми за наставничество: Създаване на програми за наставничество, в които опитни учители могат да насочват своите колеги към развиване и прилагане на емпатия и междуличностни умения.

2. Оценяване и обратна връзка

- Обратна връзка с учениците: Редовно събирайте обратна информация от ромските ученици за техния опит и ефективността на прилаганите стратегии.

- Наблюдение на напредъка: Използвайте оценки и проучвания, за да наблюдавате развитието на емпатията и междуличностните умения както сред учителите, така и сред учениците, като при необходимост правите корекции.

Заклучение

Насърчаването на емоционалната интелигентност (ЕИ) сред педагозите е жизненоважна стъпка към преодоляване на уникалните образователни предизвикателства, пред които са изправени ромските деца. Развитието на емпатия, самосъзнание и ефективна междуличностна комуникация в рамките на образованието може да промени учебната среда, като я направи по-приобщаваща и подкрепяща за всички ученици. Ромските деца, които често се сблъскват с бариери като бедност, културна изолация и утвърдени стереотипи, се нуждаят от педагози, които притежават емоционални компетентности, за да разбират и удовлетворяват специфичните им нужди. С прилагането на стратегии за изграждане на емпатия и междуличностни умения училищата могат по-добре да подкрепят академичния успех и емоционалното благополучие на ромските ученици. За учителите от съществено значение са обучението по културна компетентност, упражненията за съпричастност, уменията за ефективна комуникация и приобщаващите преподавателски практики.

За учениците програмите за социално-емоционално обучение, системите за подкрепа от връстници и участието в извънкласни дейности могат да насърчат чувството за принадлежност и общност. Освен това включването на родителите и общността чрез семинари и културни тържества насърчава съвместния подход към образованието.

Непрекъснатото професионално развитие на преподавателите, съчетано с постоянна оценка и обратна връзка, гарантира, че стратегиите за изграждане на емпатия и междуличностни умения остават ефективни и актуални. Тези усилия допринасят за едно по-равнопоставено и справедливо общество, като подобряват образователния опит и резултатите на ромските деца. В крайна сметка насърчаването на емоционалната интелигентност в образованието е от полза не само за ромските ученици, но и обогатява по-широката училищна общност, като култивира култура на съпричастност, разбиране и взаимно уважение.

5. Част V: Насърчаване на емоционалната интелигентност в класната стая

Въведение

Успешните училища гарантират, че всички ученици ще овладеят основни умения като четене и математика и ще имат солидна подготовка по други предмети, включително природни науки, история и чужди езици. Напоследък обаче преподавателите и родителите започнаха да подкрепят по-широка образователна програма - такава, която подобрява социалните и емоционалните умения на учителите и учениците (Greenberg et al, 2003). Тази промяна към насърчаване на емоционалната интелигентност (ЕИ) в класната стая признава решаващата роля, която социалните и емоционалните компетентности играят за цялостното развитие и успех на учениците.

Значението на емоционалната интелигентност в образованието

Емоционалната интелигентност, която включва умения като самоосъзнаване, саморегулация, емпатия и междуличностни умения, е от съществено значение за създаването на положителна и продуктивна учебна среда. Учениците, които развиват силна ЕИ, са по-добре подготвени да управляват емоциите си, да изграждат здрави взаимоотношения и да вземат отговорни решения. Тези умения не само допринасят за академичния успех, но и подготвят учениците за бъдещи предизвикателства в личния и професионалния им живот.

Стратегии за насърчаване на емоционалната интелигентност в класната стая

1. Интегриране на програми за социално-емоционално обучение (SEL)

- Интегриране на учебната програма: Включване на програмите SEL в съществуващата учебна програма, за да се преподават на учениците основни емоционални и социални умения наред с академичното съдържание. Програми като рамката SEL на Collaborative for Academic, Social and Emotional Learning (CASEL) предоставят структурирани уроци, които могат да бъдат адаптирани към различните нива на обучение.

- Ежедневни практики: Включете SEL дейности в ежедневието, като сутрешни срещи, упражнения за осъзнатост и водене на рефлексивен дневник, за да затвърдите емоционалните умения.

2. Създаване на подкрепяща среда в класната стая

- Положителни взаимоотношения: Насърчаване на културата в класната стая, която набляга на уважението, добротата и сътрудничеството. Учителите могат да моделират това поведение и да създават възможности за учениците да го практикуват.

- Безопасни пространства: Създайте среда в класната стая, в която учениците се чувстват в безопасност да изразяват емоциите си и да споделят преживяванията си. Това може да се постигне чрез открити дискусии, кръгове за подкрепа и стратегии за разрешаване на конфликти.

3. Професионално развитие за учители

- Обучение на ЕИ: Осигурете на учителите възможности за професионално развитие, насочени към повишаване на собствената им емоционална интелигентност. Това включва обучение по самоосъзнаване, управление на стреса и ефективна комуникация.

- Рефлексивни практики: Насърчавайте учителите да участват в рефлексивни практики, като например водене на дневник и дискусии с колеги, за да подобряват непрекъснато своите емоционални умения и подходи на преподаване.

4. Участие на родителите и общността

- Семинари за родители: Предлагайте семинари и ресурси за родителите, за да им помогнете да подкрепят емоционалното развитие на децата си у дома. Темите могат да включват ефективна комуникация, емпатия и регулиране на емоциите.
- Партньорства с общността: Сътрудничество с организации от общността за осигуряване на допълнителни ресурси и подкрепа за инициативите SEL. Това може да включва гост-лектори, програми за менторство и извънкласни дейности.

5. Оценяване и обратна връзка

- Наблюдение на напредъка: Прилагане на оценки за измерване на социално-емоционалните компетентности на учениците и проследяване на напредъка им във времето. Инструменти като самооценки, оценки на връстници и наблюдения на учители могат да предоставят ценни данни.
- Механизми за обратна връзка: Създаване на канали, чрез които учениците и учителите да дават и получават обратна връзка за развитието на емоционалните и социалните си умения. Това помага да се определят областите за подобрене и да се отбелязват успехите.

Заклучение

Насърчаването на емоционалната интелигентност в класната стая е от съществено значение за създаването на цялостно образователно преживяване, което подготвя учениците както за академичен, така и за житейски успех. Чрез интегриране на SEL програми, насърчаване на подкрепяща среда, осигуряване на професионално развитие за учителите, включване на родителите и общността и непрекъснато оценяване на напредъка училищата могат ефективно да подобрят социалните и емоционалните умения на своите ученици. Тази по-широка образователна програма е от полза не само за отделните ученици, но и допринася за по-съпричастна, устойчива и свързана училищна общност.

Източници

- Faltas, I. (2017). Three models of emotional intelligence. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/314213508_Three_Models_of_Emotional_Intelligence/download
- Gažovičová, T. (2015). Romani pupils in Slovakia: Trapped between Romani and Slovak languages. *Zeitschrift für internationale Bildungsforschung und Entwicklungspädagogik*, 38(1), 18-23.
- Goleman, D., Boyatzis, R., & McKee, A. (2002). *Primal leadership: Realizing the power of emotional intelligence*. Boston: Harvard Business School.
- Greenberg, M. T., Weissberg, R. P., O'Brien, M. U., Zins, J., Fredericks, L., Resnik, H., & Elias, M. J. (2003). Enhancing school-based prevention and youth development through coordinated social, emotional, and academic learning. *American Psychologist*, 58, 466–474.
- Kirilova, F. & V. Repaire (2003). The innovatory practices in the field of education of Roma children. Report for the Council of Europe: Directorate General IV, Directorate of School, Out-of-School and Higher Education, European Dimension of Education Division. https://www.coe.int/t/dg4/education/roma/Source/GoodPractice_EN.PDF
- Lall, M. (2010). Physiological understanding of human emotions for effective management. *Global Business and Management Research: An International Journal*, 1(3), 117.
- Matras, Y. (2002). *Romani: A linguistic introduction*. Cambridge University Press.
- Ratka A. (2018) Empathy and the Development of Affective Skills. *Am J Pharm Educ*. Dec; 82(10):7192.
- Walsh, C., & Krieg, B. (2007). Roma identity: Contrasting constructions. *Canadian Ethnic Studies*, 39(1-2), 169-186.
- Zeidner, M., & Matthews, G. (2018). Emotional intelligence: a brief historical introduction. *An introduction to emotional intelligence*, 1-17.